

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. P. || Lv dovici || De Ponte Vallis-|| Oletani, È Societate ||
Jesv Theologi.|| De || Christiani hominis || Perfectione In
Qvo-|| libet eius Vitæ genere.|| Tomi Qvatvor.||**

Quorum argumenta ex S. Rvth Historia præcipué desumpta

In Qvo Agitur Nominatim De Sacerdotibus, Confessarijs, Magistris siue
Doctoribus, Concionatoribus, Episcopis & alijs Prælatiſ, eorumque
Ministerijs - In septem Tractatus distributus ...

Puente, Luis de la

Coloniæ Agrippinæ, 1629

§. I.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-45750](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-45750)

xit Oseas Propheta: *b sicut populus sic Sacerdos*: quia vtrique dilabuntur in eadem vitia. Nam populus vitia Sacerdotum sequitur: & Sacerdotes abii- ciunt se in vitia populi. Ac propterea gemitur Ierem. cum dixit: *c quomodo obscuratum est aurum, mutatus est color optimus, dispersi sunt lapides Sanctuarij in capite omnium platearum?* Qui (ait hic Sanctus) sunt lapides Sanctuarij, nisi personæ habentes varios Sacros ordines? & quæ sunt plateæ, nisi latæ huius vitæ viæ, quæ ducunt ad perditionem, & mortem æternam? Tunc igitur lapides Sanctuarij disperguntur per plateas: cum Prælati & Ecclesiasticæ personæ, quæ in templo Dei esse deberent, & non discurrere, nisi in Sancta Sanctorum: effundunt se ad terræ delicias, degenerantes à sanctitate sui statûs, & obscurantes ac inficientes aurû charitatis & ob- fuscantes bonum virtutis colorem. Nec sine mysterio Propheta dixit, quod *d dispersi sunt in capite omnium platearum* ad significandum quod cum terrena a- gunt summi videri appetunt: hoc est magni & Sancti haberi; & cum sint mor- tui, nomen volunt habere viuentium.

¶ I.

QVÆ diximus, præclarè explicuit Dominus noster Propheta Zachariæ, iubens eum *a accipere vasa Pastoris stulti*, hoc est eius insignia, baculum, & peram, cum reliquis officij eius instrumentis, & con- tra eum prophetizando, dicere: *O Pastor, & idolum, derelinquens gregem: gladius super brachium eius, & super oculum dextrum eius, brachium eius aridi- tate siccabitur, & oculus dexter eius tenebescens obscurabitur*, valde propriè ap- pellatur *Pastor & idolum*: etsi enim verum sit quod propterea non desinat esse verus Pastor, si est consecratus, & ad id officij electus ab Ecclesia Ca- tholica, iuxta eius leges: simul tamen est idolum inane, & veritate, quam repræsentat; spoliatum. Non enim habet plus quàm repræsentationem officij quod obire deberet; suâ verò malitiâ & negligentia illud non præ- stat. Habet insignia *Pastoris* baculum, mitram, & vestem siue pallium, & auctoritatem, honoremque illius statûs; non tamen habet viua veri ac perfecti Pastoris opera. Est quasi *idolum* valde exornatum, & quasi in throno collocatum: quod etsi oculos habeat, & aures: nec videt tamen neque audit; etsi linguam habeat: non tamen loquitur; & habens pedes ac manus: nec ambulat tamen, nec palpat. Non habet brachium forte ad exequendum quod sui est officij; neque dextrum oculum ad id pruden- ter cognoscendum, & intentione recta dirigendum. Passio enim & am- bitio, cupiditas, aut sensualitas, quasi gladius anceps abscondit eius ner- vos, & cordis virtutem abstulit: ita vt dextrum brachium exaruerit, ob pusillanimitatem, ad sui officij opera præstanda; dexter oculus obscu- ratus sit & exœcatus ignorantia & obliuione eius quod præstare

in Euan-
gelia.
b Osee. 4. 9.
& Thren. 4. 1.

a Zachar.
11. 15.

S. Cyprian.
libello ad
Novatianum
propè finem

tenetur. Quamuis sinister semper sit viua, & acutus ad cognoscenda
 proprias commoditates alicuius lucri & honoris, & alias temporales vi-
 litates, quas ex suis ouibus accipere potest, & ad inueniēdos modos, qui-
 bus iuari possit, vt promoueat in suis cogitationibus, ac desiderijs. Et
 ad hæc omnia habet brachium forte: ita vt nemo illum possit impedire:
 sed eo liberius ad hoc vitur sua potestate, quod illa maior est, & maiorem
 subditis adfert timorem, non tamen diu durabit huiusmodi tyrannia,
 quia diuina iustitia gladius brachium abscondet, in quo confidit, exuen-
 do illum potestate, qua adeo abutitur; & omnino excæcabit dextrum il-
 lius oculum vitando consilia prudentiæ eius carnalis; eumque expol-
 lans, in pœnam peccatorum eius, vera luce, quæ exhilarat & beatificat
 animas

Lib. 2. de
 considerat.
 ad medium
 Tomo 2.
 Tract. 4. c. 1.

Sed videamus proprietates horum pastorum idolorū, quas depingit
 S. Bernardus Eugenio Papæ, vocans eos monstra, verbis illis quæ retuli-
 mus cū de secularibus Principibus ageremus: Monstruosa res grades sumus,
 & animus infimus, sedes prima, & vita ima; lingua magniloqua, &
 manus otiosa; sermo multus, & fructus nullus; vultus grauis, & actus le-
 uis; ingens auctoritas, & nutans stabilitas. Ad moui speculū: sedus se in
 eo vultus agnoscat: tu gaude tuum dissimilem inuenire. Inspice tamen &
 tu, ne forte et si sit vnde meritò placeas tibi, etiam, in quo debeas displice-
 re, non desit. Hæc S. Bernardus. Quod speculum propositum à Sancto
 Bernardo Papæ Eugenio, licet suo modo proponere omnibus Episcopis,
 ac Prælati, & sacerdotibus omnibus: vt conferentes vitam, quam di-
 cunt, cum dignitate, quam gerunt: si deprehenderint eas non conuenire,
 erubescant de seipsis, & intelligant se esse quasi monstra in Ecclesia, con-
 iungentes in vnum caput hominis & corpus bestię, hoc est dignitatem
 Angelicam, & vitam bestialem.

Lib. de di-
 gnit. Sacer-
 dot. c. 3.
 Tom. 4.

Hoc ipsum magna cum eloquentia docuit S. Ambrosius, postquæ ex-
 plicasset excellentias dignitatis sacerdotalis, & Episcopalis, his verbis o-
 stendi vobis, fratres, nihil esse in hoc seculo excellentius Sacerdotibus:
 nihil sublimius Episcopis reperiri: vt cum dignitatem Episcopatus Epif-
 coporum oculis demonstramus, & dignè noscamus quid sumus; &
 quod sumus professione, actione potius quàm nomine demonstre-
 mus, vt nomen congruat actioni, actio respondeat nomini; ne sit no-
 men inane, & crimen immane; ne sit honor sublimis, & vita deformis;
 ne sit deifica professio, & illicita actio; ne sit religiosus amictus, &
 irreligiosus profectus; ne sit gradus excelsus, & deformis ex-
 cessus; ne habeatur in Ecclesia Cathedra sublimior, & conscientia Sa-
 cerdo-

cedotis reperiat humilior; ne locutionem simulemus columbinam, & mentem habeamus caninam; ne professionem monstremus ouinam, & ferocitatem habeamus lupinam; ne dignè nobis per Prophetam respondeatur à Domino: *b* *populus hic labijs me honorat: cor autem eorum longe est à me.*

Ergo, fratres, sicut Senatorem Chlamys ornat, sicut agricultura rusticum, sicut nautam navigationis peritia, & singulos quosque opifices operis sui qualitas ipsos demonstrat auctores: sic Episcopum non aliud nisi Episcopalis opera designat: ut ex bono opere magis, quàm professione noscatur; plus meritis esse Episcopus, quàm quod nomine vocetur: quia sicut nihil esse diximus Episcopo excellentius: sic nihil est miserabilius, si de Sancta vita Episcopus periclitetur, si Sacerdos in crimine teneatur. Et ut leuius est de plano corruiere, sic grauius est qui de sublimi ceciderit dignitate: quia ruina, quæ de alto est, grauiori casu collidit. Honor quidem Episcopalis coram hominibus præclarus est; sed si ruina sustineat, dolor magnus est. Nam quantò præ cæteris gradus Episcopalis altior est: tantò si per negligentiam delabatur, ruina grauior est. Magna sublimitas magnam debet habere cautelam. Honor grandis grandiori debet sollicitudine circumuallari: *c* *Cui plus creditur, ab eo plus exigitur*, sicut scriptum est: quia optimis per mixta sunt pessima. Et alibi: *d* *Potentes potentiora tormento patientur.* Et *e* *scienti legem & non facienti eam, peccatum est grande;* & *f* *seruus sciens voluntatem Domini sui si non fecerit eam, vapulabit multum.* Aliud est enim quod ab Episcopo requirit Deus, & aliud, quod à Presbytero, & aliud quod à Diacono, & aliud quod à Clerico, & aliud quod à laico, vel à singulis quibusque hominibus. Et licet omnium hominum opera Deus in suo examinet iudicio, plus tamen ab eo exigitur, cui plus committitur. Ampliores enim pœnas luit, cui numerosior regendorum populorum fuerit cura commissa. Hæc SANCTVS AMBROSIVS.

Quibus addere licet, quæ postea subiungit, in eos, qui has dignitates emunt: eadem enim aptari possunt ijs, qui ea abutuntur. Oculis, inquit, carnalibus videtur quasi EPISCOPVS magnus; & diuinis obrutibus inspicitur leprosus magnus. Per pecuniam acquisiuit indebitum ordinem, & DEVM perdidit in interiore homine. Caro suscepit dignitatem, & anima perdidit honestatem. Caro ancilla, Domina facta est animæ: & anima; quæ erat Domina, facta est famula carni. Caro dominatur populis, & anima seruit Dæmoni: si meruisti *g* *satis* *possidere saporem*, ut insipientium possis corda condire; cur infatuatus tali vitio immundis te porcorum calcandum pedibus præbuisisti, ita ut nec

”
”
”
” *Luc. 19.*
”
” *Matth. 5. 8.*

”
”
” *Luc. 12.*
” *4. 8.*
” *d Sap. 6. 7.*
” *c Iacob. 4.*
” *17.*
” *f Luc. 12.*
” *47.*

”
”
” *in cap. 5.*

”
”
”
”
” *g Matth. 5.*
” *13.*

" alios, nec te ipsum possis condire? oculorum etiam in corpore officium
 " geris, ut reliquum per te corpus ducatum lucis habeat: & nunc quadam
 " lippitudine & caligine vitiorum obtenebratus, nec te ipsum luci idone-
 h *Matth.* 6. 23. " um præbes, & alijs adimis lumen. Ut enim Saluator dixit: *h si oculus tuus
 " nequam est, totum corpus tuum tenebrosum erit:* id est, si Episcopus, qui vide-
 " batur corpori subdito lucem præbere obnubiletur: quid cætera facient
 " membra, quibus lux adempta est oculorum? Nam quid aliud interpreta-
 " tur Episcopus, nisi Inspector? Maxime cum Solio in Ecclesia editiore re-
 " spondeat, & ita cunctos respiciat, ut & cunctorum oculi in ipsum respiciant.
 " Ergo quia ita est, cur te velut tæturum speculum vniuersorum oculis de-
 " monstras, ita non possint obsecuitate tua se comptius exornare. Hæc
 " que S. hic Doctor. Aperiatur itaque Prælati oculos, & inspiciat primum
 " titulum scribentis hanc Epistolam: qui scilicet *habet septem spiritus Dei &
 " septem stellas:* & erubescat, quod cum ratione officij sit spiritus & stellam
 i 2. *Timot.* 4. 5. *Colos.* 4. 17. in manu Christi: eam tamen vitam ducat, ut pudeat ipsum Christum illum
 " in manu sua tenere; ac timeat ne ipsum ex ea soluat, ac demittat. Studet
 " ut sua opera sint plena, coniungens cum fide plenitudinem charitatis, &
 " cum exteriori opere spiritum interiorem; & cum statue sui authoritate
 " virtutis excellentiam, seruetque quod Apostolus dixit cuidam alteri E-
 " piscopo: *i ministerium tuum imple* docendo; & quod verbo prædicas, opere
 " ostendendo. Et cuidam Archippo significauit: *vide ministerium quod acce-
 " pisti in Domino, ut illud impleas, in omnibus ut sit perfectum.*

S E D perpendamas adhuc amplius documentum datum à Domino
 huic Episcopo, cum dixit: *esto vigilans.* Quamuis enim omnibus Christi-
 anis commendauerit, ut vigilarent, quemadmodum S. Marcus expressit,
 k *Macri.* 13. 37. *Hæc.* 13. 17. *in Cant.* 3. 1. *Eccl.* 1. 5. 7. *in Ezech.* 3. 11. *in Ierem.* 6. 17. *in Ierem.* 76. *in Cantica.*
 dicens: *k quod vobis dico, omnibus dico: vigilate.* Speciali tamen ratione ur-
 bentur Prælati vigilare; ut qui non solum sibi ipsis attendere debeant, sed
 etiam (ut ait Apostolus) *l per uigilare pro animabus subditorum* ipsis commis-
 sionum. Ac propterea in Canticis vocantur: *m vigilantes, qui custodiunt ciuita-
 tem, n & custodes qui eas circumueunt, ut tutam seruent.* Et aliquando eos
 appellat o *speculatores.* Nomen etiam Episcopi (ut ex S. Ambrosio retu-
 limus) significat Inspectorem, qui in loco altiori existens, vigilat & inspi-
 cit, quid sub ipso agatur. Hos custodes, ait S. Bernardus, in uigilare de-
 bere pro custodia ciuitatis, à vi tyrannorum, à fraude hæreticorum, à ten-
 tationibus Dæmonum. Hi vigilantes & in oratione pernoctantes hosti-
 um nouerunt insidias, præueniunt consilia malignantium; eorum le-
 queos dissoluunt, retia lacerant, eorumque designationes transuersis cuniculis
 p 4. *Reg.* 6. 9. impediunt. Et quemadmodum p *Elisæus nouerit Assyriorum insidias: & mouerit
 regem Israël: ne per locum illum transiret:* ita hi custodes, ut Apostolus ait, q *non*

ignem cogitationes & astutias Satana, de quibus monent fideles, vt eas caueant, & cauti sint. Eisdem incumbit ex officio vigilare, vt stimulent ignauos, impedimenta auferant feruentibus, vt velocius currant in studio virtutū. Et ita sponsa, cum quæreret dilectum suū ait: *inueniunt me custodes qui circumeunt ciuitatē, percusserunt me & vulnerauerunt me, tulerunt pallium meum mihi custodes murorum.* Nam (vt S. Gregorius explicat) hi custodes gladio verbi Dei vulnerant cor dolore peccatorum; & vulneribus amoris ita illud penetrant, vt anxie cupiant dilectum inuenire, quem quærent. Pallium etiam auferunt affectuum, ad res temporales: vt liberius anima his omnibus exuta nudum sequatur Iesum. Et ad idem tendit alterum documentum quod adiecit Christus Dominus eidem Epistola, dicens: *confirma cetera, qua moritura erant: hoc est iamiam peritura.* Munus enim eius est infirmos curare, iuuare debiles, lapsos erigere, torpentes extimulare & à morte liberare eos, qui prope erant vt laborerent. Mali autem Prælati negligentes vigilare in bonum subditorum, vigilant tamen vt suas quærant commoditates, votorumque suorum compotes fiant, etiam vulneratis conscie: sibi commissorum, eosque spoliantes pallio, quo se tegebant. Et in hunc sensum explicant multi Doctores prædicta verba sponsæ: quod scilicet custodes murorum adeo essent improbi, vt malis suis exemplis scandalizauerint, & vulnerauerint eius animam, & vestem abstulerint bonorum operum, quibus se tegebat; & pallium bonorum temporalium, quibus se alebat. Sed adfuit illi Dominus: ne hoc scandalum illi noceret, nec cessaret quætere dilectum; & se totam eius obsequio mancipare. Prælatorum enim malitia non poterit præualere contra Dei electos: quibus ipse Dominus gratia suā semper adest, exhibetque erga eos bonum officium, quod ipsorum Prælati iure optimo facere debuissent.

§. II.

ET hoc est quod Christus mysticè addidit in Epistola ad hunc Episcopum, dicens: *a habes pauca nomina in Sardis, qui non inquinauerunt vestimenta sua, & ambulabunt mecum in albu: qui a digni sunt. Qui vicerit sic vestietur vestimentu albu, & non delebo nomen eius de libro vitæ, & confitebor nomen eius coram Patre meo, & coram Angelis eius.* hoc. n. voluit ei significare: quamuis tu sis malus Episcopus, & solo nomine talis non præstans officium tuum: ne tamen existimes me deseruisse gregem tuum: habes enim pauca nomina in Sardis, aliquos scilicet paucos valde electos, ac præstantes quos ego etiam de nomine noui, & ad cælum approbaui: propter quos misereor tui; & hortor, vt pœnitentiā agas, bonique Prælati munus erga

eos

q. 2. Corin.
2. 11.r Cant. 5, 7.
ibid.Titelma-
nus Ludoc-
cus Legio-
nensis Mar-
Del rio.a Apocal.
3. 4.